INTRO (Brechtje van de Moosdijk)

Dames en heren,

Welkom op deze bijeenkomst van het Joint Investigation Team, het JIT. Ik ben Brechtje van de Moosdijk, woordvoerder bij het Nederlandse Openbaar Ministerie.

Wij zijn blij dat u, ondanks de late uitnodiging, met zovelen bent gekomen. Een bijzonder welkom ook aan de nabestaanden die hier vandaag niet aanwezig kunnen zijn. Deze bijeenkomst wordt opgenomen en die opname wordt aan alle nabestaanden toegestuurd. Alleen de mensen op het podium worden gefilmd dus u hier in de zaal komt niet in beeld.

Ik verzoek u uw telefoon uit te zetten, om niet te filmen of de inhoud van de bijeenkomst door te sturen via sociale media in verband met de privacy van alle aanwezigen.

Zoals u weet: sinds 2014 werken Australië, België, Maleisië, Oekraïne en Nederland als Joint Investigation Team aan één van de meest complexe strafrechtelijke onderzoeken ooit: het onderzoek naar de oorzaak en de verantwoordelijken voor het neerhalen van vlucht MH17 op 17 juli 2014.

Alle JIT-landen zijn vandaag weer aanwezig en hun vertegenwoordigers van het Openbaar Ministerie en politie en nemen straks deel aan de persconferentie. Ik stel hen graag aan u voor (*benoemen van de namen en de posities van de betreffende JIT-vertegenwoordigers*).

De coördinator van het JIT, de heer Fred Westerbeke, hoofdofficier van het Landelijk Parket in Nederland en de heer Wilbert Paulissen, namens de Nationale Politie in Nederland, voeren zo het woord. Daarna is er kort gelegenheid voor het stellen van vragen en aansluitend wordt er in de ruimte hiernaast een lunch geserveerd. De heer Westerbeke en de heer Paulissen zullen, net als in 2016, tijdens die lunch rondlopen en zijn beschikbaar voor aanvullende vragen. Om 13 uur kunt u in die zelfde ruimte via een groot scherm meekijken naar de presentatie voor de pers, die wordt afgesloten met een getuigenoproep.

Ik geef nu graag het woord aan de heer Fred Westerbeke.

FRED

Beste nabestaanden, dames en heren,

Er is de afgelopen dagen veel gespeculeerd en u heeft lang moeten wachten. Maar vandaag kan ik u eindelijk vertellen dat het gaat gebeuren: we gaan vier verdachten vervolgen op verdenking van het neerhalen van vlucht MH17 op 17 juli 2014.

Dit vliegtuig, Malaysia Airlines vlucht MH17, met daarin 298 burgers, jullie geliefde familieleden of vrienden, kwam bijna 5 jaar geleden terecht in een gebied in Oost-Oekraïne waar een gewapend conflict gaande was. Dat conflict duurt voort tot op de dag van vandaag en daarmee werd een oorlogsgebied onze plaats delict. Het maakte de opsporing van de verdachten ingewikkeld. Daarom duurde het ook zo lang en moest er zo'n beroep op uw geduld worden gedaan.

Vanaf het eerste moment doen vele theorieën de ronde over de oorzaak van de ramp, en over de vraag wie verantwoordelijk zijn. Vaak zijn deze theorieën gebaseerd op wantrouwen, op aannames en regelmatig zelfs op bewust gepresenteerde onwaarheden. Dit creëert onzekerheid en onrust bij u als nabestaanden en bij vele anderen die het onderzoek volgen.

De Onderzoeksraad voor Veiligheid heeft in 2015 de eerste belangrijke stap gezet om u in deze onzekere periode duidelijkheid te verschaffen. De raad heeft de oorzaak van de crash onderzocht en concludeerde dat vlucht MH17 werd neergeschoten vanuit het oosten van Oekraïne door een BUK-raket uit de 9M38 serie.

Zoals u weet richtte het onderzoek van het JIT zich niet alleen op de vraag wát precies gebeurd is op die 17e juli 2014, maar ook op de vraag wie voor die misdaad verantwoordelijk waren.

Recht doen aan de slachtoffers van deze misdaad is altijd onze drijfveer geweest. En natuurlijk willen wij ook ú helderheid geven. Wij vinden het lastig dat we steeds zo weinig informatie naar buiten kunnen brengen. Maar wij kunnen alleen dán onderzoeksresultaten naar buiten brengen, als die volledig met wettig en overtuigend bewijs kunnen worden onderbouwd en voor zover die openbaarmaking het onderzoek niet in gevaar brengt. Hierbij is het uitgangspunt dat de zittingzaal de plek is waar wij onze resultaten moeten presenteren.

De complexiteit van het onderzoek en de omstandigheden waaronder we dat onderzoek moeten verrichten, hebben de voortgang van het onderzoek vanzelfsprekend beïnvloed. Het ging - en gaat - niet snel. Zorgvuldigheid kost nou eenmaal tijd. Maar de stapjes die we telkens wisten te zetten, maakten dat het vertrouwen in het achterhalen van de waarheid binnen het JIT bleef bestaan.

We hebben altijd gezegd dat we er vertrouwen in hebben dat wij ons doel zullen behalen. Dat doel was en is: het achterhalen van de waarheid en het strafrechtelijk vervolgen van de verantwoordelijken. Vandaag kan ik u dus vertellen dat het onderzoek zo ver gevorderd is dat we met zekerheid kunnen zeggen dat die vervolging er komt.

Het gaat om vier personen die we als verdachten verantwoordelijk houden voor het binnenbrengen van het dodelijke wapen, een BUK-TELAR, in Oost-Oekraïne. Wij vertellen u zo wie het zijn, eerst laat ik u zien wat vooraf ging.

Korte video:

In september 2016 maakte het JIT bekend dat vlucht MH17 is neergeschoten door een BUK-raket uit de 9M38-serie. De raket werd vanaf een landbouwveld nabij Pervomaiskiy afgeschoten met een BUK TELAR, die vanuit de Russische Federatie was aangevoerd. En nadat vlucht MH17 was neergehaald, werd die BUK TELAR weer teruggebracht naar de Russische Federatie. Op dat moment had het JIT zo'n honderd personen in beeld, die op de een of andere manier in verband konden worden gebracht met het vervoer van die BUK TELAR en met het neerhalen van vlucht MH17. Nader onderzoek zou moeten uitwijzen of zij een strafbare rol hadden vervuld.

In mei 2018 heeft het JIT vervolgens bekend gemaakt dat de BUK TELAR waarmee vlucht MH17 werd neergehaald, afkomstig was van de 53^{e} Anti Aircraft Missile Brigade van de Russische krijgsmacht. We lieten de unieke combinatie van kenmerken van deze BUK TELAR zien, op basis waarvan we de BUK TELAR hebben kunnen identificeren. We vertelden ook dat de groep van ongeveer honderd personen kleiner was geworden: de rol van velen van hen was ons een stuk duidelijker geworden. Inmiddels is van een groot deel van deze personen gebleken dat ze geen strafbare betrokkenheid hadden.

WILBERT PAULISSEN pakt op:

De afgelopen vijf jaar hebben we het aantal personen dat we onderzoeken dus kleiner kunnen maken.

Het onderzoek bestond al deze jaren uit verschillende onderdelen: forensisch onderzoek, het vinden en verhoren van getuigen en deskundigen, het analyseren van radar- en satellietbeelden, het beoordelen van grote hoeveelheden telecomgegevens zoals opgenomen telefoongesprekken en het analyseren van big data.

Zoals u wellicht weet, is het onderzoeksgebied in Oost-Oekraïne nog steeds ontoegankelijk voor het onderzoeksteam. Dat leidt ertoe dat we sommige opsporingshandelingen niet hebben kunnen verrichten en dat ander onderzoek meer tijd vergt dan normaal. Wel hebben we óók het afgelopen jaar weer heel veel waardevolle telecomgegevens en andere relevante informatie uit Oekraïne ontvangen en onderzocht. Tot op de dag van vandaag werken meer dan 50 rechercheurs en een team van ongeveer 25 medewerkers van het Openbaar Ministerie aan het onderzoek. Een deel van de Australische en Nederlandse rechercheurs is nog altijd permanent aanwezig op de fieldoffice in Kiev, waar zij nauw samenwerken met de Oekraïense rechercheurs. De samenwerking daar is zeer waardevol.

Door de jaren heen hebben wij bij herhaling getuigenoproepen gedaan. Deze oproepen hebben telkens relevante informatie opgeleverd, die van grote waarde is voor het onderzoek. Om die reden sluiten we de persbijeenkomst straks af met een nieuwe

getuigenoproep. Niet om meer informatie over de vier verdachten te vergaren, maar om andere lijnen in ons onderzoek te verdiepen. Het onderzoek gaat immers door.

Het JIT realiseert zich dat getuigen in deze zaak hun nek uitsteken en een potentieel risico lopen. De veiligheid van getuigen staat dan ook voorop en we nemen de zorgplicht richting getuigen uiterst serieus.

Naast getuigen en telecomdata vormen sociale media een belangrijk onderdeel van het onderzoek. Het JIT screent nog steeds dagelijks een enorme hoeveelheid data. Dat doen we met behulp van geavanceerde analysetools; speciaal ontwikkelde computerprogramma's helpen ons deze data zo slim mogelijk te doorzoeken. Relevante informatie wordt geanalyseerd en nader onderzocht. Op deze manier wordt ons onderzoek steeds aangevuld.

VERDACHTEN

Vandaag sturen wij internationale aanhoudingsbevelen uit voor de vier verdachten die we gaan vervolgen. Ook plaatsen we hen op de nationale en internationale Opsporingslijsten. Om die reden maken we de volledige namen en foto's bekend. Het gaat om de volgende personen:

- Igor GIRKIN
- Sergey DUBINSKIY
- Oleg PULATOV
- Leonid KHARCHENKO

De verdachten Girkin, Dubinskiy en Pulatov hebben de Russische nationaliteit en onze informatie wijst erop dat zij momenteel in Rusland verblijven. Verdachte Kharchenko heeft de Oekraïense nationaliteit en we gaan er van uit dat hij in Oost-Oekraïne verblijft, in een gebied dat momenteel niet onder controle staat van de autoriteiten in Kiev.

Op 17 juli 2014 waren alle vier verdachten in Oost-Oekraïne. Zij speelden een cruciale rol in het gewapende conflict en ze bekleedden daarin belangrijke posities:

(Start VIDEO met animatie organogram, bewegend beeld en evt soundbites verdachten)

Igor Vsevolodovich Girkin, ook bekend onder de naam Strelkov of Perviy, geboren op 17 december 1970, is een voormalige kolonel van de FSB, de Russische Federale Veiligheidsdienst.

Sergey Nikolayevich Dubinskiy, bijnaam Khmuriy, geboren op 9 augustus 1962,was lang werkzaam voor de GRU, de Russische militaire inlichtingendienst. En verdachte Oleg Yuldashevich Pulatov, ook wel Giurza genoemd, geboren op 24 juli 1966, is een oud-militair van de Spetznaz-GRU, de commando-eenheid van die militaire inlichtingendienst. Allen zijn in het verleden als militair in dienst van de Russische strijdkrachten uitgezonden naar het buitenland.

Leonid Volodymyrovych Kharchenko , ook wel Krot genoemd, is de enige Oekraïense verdachte. Hij is geboren op 10 januari 1972 en heeft naar eigen zeggen geen militaire achtergrond. Hij gaf in juli 2014 als commandant leiding aan een gevechtseenheid in de regio rond Donetsk.

In die tijd, vanaf het voorjaar van 2014, woedt er een hevige strijd in het oosten van Oekraïne. Op 12 mei 2014 riepen pro-Russische strijders bepaalde delen van Oost Oekraïne uit tot 'volksrepubliek Donetsk' en 'volksrepubliek Luhansk'. Hoewel deze gebieden geen onafhankelijke staten zijn, werden zij bestuurlijk zo ingericht. Zo benoemden de gewapende groepen er hun eigen 'premiers' en 'ministers' en beschouwen zij zichzelf als de 'legers' van hun 'volksrepublieken'.

Igor Girkin werd benoemd tot Minister van Defensie en kreeg de hoogste positie in het leger van de zelfverklaarde Volksrepubliek Donetsk. Vanuit dit gebied werd de MH17 neergeschoten.

Op 17 juli 2014 was hij daar bevelhebber. Als hoogste militair en zogenoemde 'Minister van Defensie' stond Girkin ook in directe verbinding met de Russische Federatie.

Verdachte Dubinskiy was een van Girkin's plaatsvervangers en tevens hoofd van de eigen inlichtingendienst. Ook hij onderhield regelmatig contact met officials in Rusland.

Oleg Pulatov was plaatsvervangend hoofd van die inlichtingendienst en daarmee dus de plaatsvervanger van Dubinskiy.

En verdachte Kharchenko werd direct aangestuurd door Dubinskiy, hij gaf als commandant leiding aan een militaire eenheid in de regio

Van de zogenoemde 'Minister van Defensie' tot aan de commandant op de grond: samen vormden zij een keten die de zelfverklaarde Volksrepubliek Donetsk verbond met de Russische Federatie. Het was via die keten dat deze verdachten in staat waren om zwaar militair materiaal vanuit Rusland op het slagveld in Oost-Oekraïne te krijgen. Op deze manier kon de BUK TELAR van de 53^{e} Brigade naar het landbouwveld in Pervomaisky komen en afgevuurd worden met verschrikkelijke gevolgen.

(Fred Westerbeke pakt op met de aanklacht):

Wij gaan vandaag niet nader in op alle feiten die hebben geleid tot de verdenking tegen deze verdachten. Als het om concrete gedragingen en ons bewijs tegen individuele personen gaat, is de zittingzaal de enige plaats waar wij als Openbaar Ministerie in alle openheid willen spreken. Wat we wel kunnen vertellen, is het volgende:

De verdachten Girkin, Dubinskiy, Pulatov en Kharchenko waren in juli 2014 actief in het gewapende conflict in de provincie Donetsk. Hun gezamenlijke doel in deze periode was het

winnen van terrein ten koste van de Oekraïense Staat en zijn strijdkrachten. Tijdens de gevechten werd ook luchtafweer gebruikt. Het Openbaar Ministerie verdenkt de vier genoemde verdachten ervan dat hun plan, hun samenwerking en handelen op en rond 17 juli 2014 hebben geleid tot het neerschieten van vlucht MH17.

Hoewel zij niet zelf op de knop hebben gedrukt, is de verdenking dat zij nauw hebben samengewerkt om de BUK TELAR te krijgen en in stelling te brengen op de afvuurlocatie met als doel een vliegtuig neer te schieten. Zij kunnen daarom ook samen als verdachten worden aangemerkt voor het neerschieten van vlucht MH17.

In het Nederlands strafrecht zijn personen die niet zelf aanwezig zijn tijdens de uitvoering van een misdrijf maar wel een belangrijke organiserende rol spelen net zo strafbaar als degene die het misdrijf feitelijk pleegt.

Concreet zullen de verdachten worden vervolgd voor:

- 1. het doen verongelukken van vlucht MH17, met de dood van alle inzittenden tot gevolg, strafbaar gesteld in artikel 168 van het wetboek van strafrecht

- 2. de moord op de 298 inzittenden van vlucht MH17, strafbaar gesteld in artikel 289 van het wetboek van strafrecht.

Bij de beslissing om deze verdachten te vervolgen en het formuleren van de aanklacht hebben wij rekening gehouden met het gewapende conflict dat op dat moment gaande was. De mogelijkheid bestaat dat de verdachten een militair vliegtuig wilden neerschieten, in plaats van een passagiersvliegtuig. Ook als dat het oorspronkelijke plan was, houden wij hen verantwoordelijk voor het neerhalen van MH17. Wat de verdachten daadwerkelijk wisten, wilden en uiteindelijk deden moet door de rechtbank in het strafproces worden vastgesteld.

Wij beseffen dat deze korte samenvatting nog geen antwoord geeft op veel vragen die leven, bij voorbeeld over het beschikbare bewijsmateriaal. Ik benadruk dat wij vandaag alleen de beschuldigingen tegen deze verdachten bekend maken. Het is aan de rechtbank van Den Haag om op basis van het procesdossier over deze beschuldigingen een oordeel te vellen. De verdachten hebben de kans om op de zitting hun kant van het verhaal toe te lichten.

Hoe gaat het nu dan verder?

Op korte termijn zullen we de Russische Federatie formeel verzoeken de dagvaardingen te overhandigen aan de verdachten die zich in de Russische Federatie bevinden. Ook gaan wij Rusland vragen de verdachten te laten horen over de beschuldigingen. Eenzelfde formeel verzoek zullen we aan Oekraïne richten ten aanzien van de Oekraïense verdachte.

Voor alle vier verdachten geldt dat we niet om uitlevering zullen vragen omdat zowel de Russische als de Oekraïense grondwet het verbiedt om eigen onderdanen uit te leveren.

Wel verzoeken we de Russische Federatie opnieuw om mee te werken met de rechtshulpverzoeken. We hebben nog verschillende vragen uitstaan. Zo wachten we nog op antwoord op de vraag waar deze BUK TELAR, die in juni 2014 is gefilmd in een konvooi van de 53e brigade in de Russische Federatie, zich bevond op en rond 17 juli 2014. Deze vraag stelden we meer dan een jaar geleden. Ook andere vragen weigert de Russische Federatie tot op heden te beantwoorden. Dat geldt bijvoorbeeld voor de vraag of verdachte Dubinskyi in juli 2014 werkzaam was voor de Russische overheid. Dit zijn eenvoudig te beantwoorden vragen. Wij nodigen de Russische Federatie straks uit om alsnog snel antwoord te geven op deze en andere vragen uit de rechtshulpverzoeken.

Natuurlijk staan wij ook open voor een directe reactie van de verdachten aan het onderzoeksteam. Alle vier verdachten hebben eerder publieke interviews gegeven over hun rol in het gewapend conflict in 2014. Als zij ook rechtstreeks aan het JIT een toelichting willen geven op hun rol horen wij dat graag. We roepen de verdachten straks op contact op te nemen via onze communicatiekanalen.

HET STRAFPROCES

Wij hebben de rechtbank kort geleden geïnformeerd over de vervolgingsbeslissing en het feit dat we bezig zijn met de afronding van het digitale procesdossier. We verwachten dit omvangrijke dossier voor het einde van dit jaar te kunnen aanleveren.

Het strafproces vindt, zoals u waarschijnlijk weet, plaats voor de rechtbank Den Haag, die zitting houdt op het extra beveiligde Justitieel Complex Schiphol in Badhoevedorp. In 2017 hebben de vijf JIT landen al besloten dat een vervolging naar Nederlands recht voor een Nederlandse rechtbank de beste keuze is.

De rechtbank heeft ons laten weten dat het strafproces tegen deze verdachten zal beginnen op **9 maart 2020 om 10.00 uur**. Wij roepen de verdachten hierbij nadrukkelijk op om zich op die datum en tijd te melden bij de rechtbank in Badhoevedorp om aanwezig te zijn bij hun strafproces, of om al voor die tijd contact met ons op te nemen. Het strafproces gaat ook door als de verdachten ervoor kiezen niet aanwezig te zijn.

Het JIT heeft u als nabestaanden de afgelopen jaren zoveel mogelijk op de hoogte gehouden over de voortgang van het onderzoek. In de aanloop naar de vervolging zullen we u informeren over het komende strafproces en de positie die nabestaanden daarin hebben.

Met het oog hierop organiseren de Nationale Politie, Slachtofferhulp Nederland (SHN) en het Openbaar Ministerie op 21 september 2019 een informatiebijeenkomst voor alle nabestaanden.

Op deze bijeenkomst in september, ook hier in het NBC, komen juridische vraagstukken aan de orde, maar wordt ook aangegeven wat u als nabestaande van het Openbaar Ministerie, de coördinerend familierechercheurs en van Slachtoffer Hulp Nederland kan en mag

verwachten. De rechtbank heeft laten weten op deze dag een informatiepakket beschikbaar te stellen, met daarin informatie over praktische zaken als toegang tot de zitting en het spreekrecht. Nabestaanden die niet bij deze bijeenkomst aanwezig kunnen zijn, krijgen deze informatie digitaal verstrekt.

Op 28 september 2019 organiseert het Openbaar Ministerie een bezoekdag voor nabestaanden op JCS. Op deze manier kunt u zich alvast een beeld vormen van het complex waar het strafproces gaat plaatsvinden. In de zittingszaal kunt u zien waar de verschillende procespartijen komen te zitten, en wat het zicht is vanuit de zittingzalen. Nabestaanden die niet aanwezig kunnen zijn bij deze kijkdag ontvangen op 28 september 2019 een link naar een vooraf opgenomen video van zo'n rondleiding, zodat zij precies dezelfde informatie en het daarbij behorende beeld ontvangen.

Vanaf eind oktober 2019 en in de hele maand november zal een team van tien ervaren officieren van justitie op vijf locaties in het land persoonlijke gesprekken voeren met nabestaanden. Deze gesprekken vinden plaats op vrijdagen en zaterdagen. Ze zijn bedoeld om u in de gelegenheid te stellen aan het Openbaar Ministerie duidelijk te maken wat de impact van het neerhalen van vlucht MH17 op uw leven is. In overleg met nabestaanden die niet in de gelegenheid zijn om in deze periode een persoonlijk gesprek te voeren, kan gezocht worden naar een andere manier van contact.

Zoals gezegd krijgt u deze informatie later vandaag nog digitaal verstrekt.

Voor ons - en ieder die betrokken is geweest bij de ramp met de MH17- is vandaag een gedenkwaardige dag. We hebben u beloofd ons uiterste best te doen te achterhalen wie verantwoordelijk zijn voor de dood van hun geliefden en deze mensen op een openbare terechtzitting ter verantwoording te roepen. Ik ben opgelucht dat we onze belofte aan u als nabestaande gaan inlossen. Het JIT verdenkt Girkin, Dubinskiy, Pulatov en Kharchenko ervan een belangrijk aandeel hebben gehad in de dood van 298 onschuldige burgers, uw geliefden. De bewijsmiddelen waarop die verdenking is gebaseerd, zullen in het aankomende strafproces uitgebreid aan de orde komen. Ik benoem nadrukkelijk dat de verdachten onschuldig zijn, totdat het tegendeel is bewezen in de rechtszaal. Zo hoort dat in een rechtsstaat.

De volgende stap naar gerechtigheid wordt gezet. Maar we zijn er nog niet. Het onderzoek gaat door en daarom doen we straks ook nog een getuigenoproep. Die willen wij u vanochtend al laten zien.

*(Wilbert Paulissen gaat verder met getuigenoproe*p)

Meerdere personen hebben een rol gespeeld bij het neerhalen van vlucht MH17. Het nadere onderzoek richt zich ook op de bemanning van de BUK TELAR en op personen die een belangrijke schakel waren in de besluitvorming in de Russische Federatie over de militaire steun aan Oost-Oekraïne. De getuigenoproep is dus bedoeld om maximale helderheid te krijgen over de hele keten van verantwoordelijken.

Vorig jaar hebben we in een getuigenoproep vragen gesteld over de BUK TELAR en diens bemanning. Die vragen hebben we uiteraard ook aan de Russische Federatie gesteld. Het land heeft aangegeven geen reden te zien deze vragen te beantwoorden. Ook zonder die medewerking zijn we verder gekomen met het onderzoek. Mede daarom wenden we ons weer tot het publiek met vragen waarop wij graag antwoord krijgen.

Wij laten u delen uit opgenomen telefoongesprekken horen en tonen u delen uit een chat. In deze presentatie zijn deze weergegeven in Engelse vertaling. De volledige geluidsbestanden van deze tapgesprekken en het stukje chat stellen we beschikbaar op de website van het onderzoeksteam.

Om uw geheugen op te frissen; in 2015 hebben wij al een tapgesprek van 17 juli 2014 om 09.08 uur openbaar gemaakt, waarin verdachte Dubinskiy vraagt of “het” met bemanning is gekomen. Zijn gesprekspartner bevestigt dat “het” met bemanning is. Met “het” wordt de BUK TELAR bedoeld, waarvan inmiddels is vastgesteld dat het een TELAR betreft van het derde bataljon van de 53e Anti Aircraft Missile Brigade uit Kursk, in de Russische Federatie. Op basis van dit gesprek én andere onderzoeksresultaten is het aannemelijk dat niet alleen de BUK TELAR, maar ook de bemanning uit de Russische Federatie kwam.

Ook dit gesprek van 17 juli 2014 om 21.32 uur hebben wij al eerder online gezet. Het is een gesprek tussen verdachte Kharchenko en een man, die hij ‘Ryazan’ noemt en die Kharchenko aanspreekt met ‘commandant’.

- *START VIDEO*

(titel: gesprek Kharchenko (A) met “Ryazan”(B): “Ryazan”, gebruiker van telefoonnummer +380505574532)

A: Yes Ryazan

B: hello commander. Have you already left, yes? (…)

B: … (…) a fighter has got lost there from this one… (…) launcher. He has fucking lost his crew, fuck!

A: What a launcher?

B: From a BUK

A: From a BUK?

B: Yes.

A: And where is he, fuck?

B:Here he is standing at the checkpoint.

A: Take him and bring him in here, fuck, I’ll be waiting for him in Snizhne near … (…)

- *einde video*

(Wilbert Paulissen gaat door):

Kennelijk is één van de bemanningsleden van de BUK TELAR die even daarvoor MH17 uit de lucht had geschoten de rest van de bemanning kwijt. Kharchenko geeft opdracht om dat bemanningslid naar hem te brengen. **Het JIT wil graag weten wie dat bemanningslid was.**

Uit dit telefoongesprek blijkt niet van welke Brigade die bemanning afkomstig is. Het JIT beschikt wél over bewijs uit andere bronnen dat Russische militairen van de 53e Brigade op dat moment nabij de grens met Oost-Oekraïne aanwezig waren.

Veel soldaten waren actief op sociale media. Wij laten nu een passage zien uit een chat uit 2015 waarin een soldaat van het tweede bataljon van de 53e Brigade terugblikt op de zomer van 2014. De chat tonen we hier in het Engels, de volledige versie in het Russisch plaatsen we online.

- *START VIDEO:*

Deze soldaat maakte deel uit van het konvooi van het tweede bataljon van de 53e Brigade, dat op 23 juni 2014 vertrok vanaf de basis in Kursk en zich richting Millerovo begaf. In dit konvooi reed ook de BUK TELAR met de 3 en de 2 op de zijkant. De soldaat chat op het Russische social media platform V-Kontakte met iemand die zich Anastasia noemt.

Hij vertelt haar dat zij Rostov niet hebben bereikt maar wel langs Millerovo en Kamensk zijn gekomen...

... ook vertelt hij dat ze bij Kuybeshevo drie maanden in het bos hebben gezeten.

Anastasia vraagt in welk bataljon hij dient.

Soldaat M vertelt dat hij in het Tweede bataljon zat, maar dat zij samen optrokken met enkele coole jongens van het derde. Het was een BUK-TELAR uit het derde bataljon die in Oost-Oekraïne vlucht MH17 neerschoot.

De eerste luitenant waar Soldaat M hier aan refereert maar wiens naam wij op dit moment niet kunnen noemen, was op dat moment met de hiervoor genoemde jongens van het derde bataljon in de buurt van de Oekraïense grens.

Tot spijt van soldaat M gaan zij later een andere kant op. Waarheen?... dat is een groot geheim.

M. kan wel een hint geven: misschien kent ze het liedje: zij kregen orders... om naar het Westen te gaan!

Ze antwoordt: Blauw-Geel? Als verwijzing naar de Oekraïense vlag.
Hij suggereert dat Anastasia het goed geraden omdat hij haar niet alleen mooi maar ook slim noemt.

- Voice Over:

Deze chat wijst er dus op dat leden van het derden bataljon naar het westen, naar Oost-Oekraïne gingen. Deze eerste luitenant, wiens naam hier onherkenbaar is gemaakt, is inmiddels bevorderd tot kapitein. Wij weten dat hij ook behoort tot de 53e Brigade uit Kursk . Het JIT komt graag in contact

met hem en roept andere getuigen die iets kunnen vertellen over zijn rol, op zich bij ons te melden om antwoord te geven op een aantal vragen.

Op social media zijn veel foto's geplaatst van soldaten van de 53e Brigade die in de zomer van 2014 zijn gemaakt in de grensstreek met Oost Oekraïne. Deze foto's zijn aangetroffen op accounts van soldaten of van hun vrienden of familieleden.

Het JIT beschikt over stukken waaruit precies blijkt welke leden van de 53e Brigade medio juli 2014 aanwezig waren in het gebied nabij de Oekraïense grens. Dit betreft zowel leden van het konvooi dat in juni vertrok, alsook van andere leden van de 53e Brigade die zich in juli 2014 naar diezelfde grensstreek begaven.

Het JIT weet verder dat van het konvooi dat in juni met 6 TELARS naar Millerovo is gereden, in september slechts 5 van deze 6 TELARS per trein zijn teruggekeerd naar de basis in Kursk.

Vorig jaar hebben wij u laten zien dat de BUK TELAR uit dit konvooi met de cijfers 3 en 2 op de zijkant degene is waarmee op 17 juli 2014 vlucht MH17 is neergehaald. Dat betekent dat leden van de 53e Brigade zouden kunnen weten wie de bemanning was van die ene specifieke TELAR. Die leden en wellicht ook de mensen uit hun directe omgeving vormen dus een belangrijke groep getuigen.

EINDE VIDEO

(WILBERT PALISSEN pakt op)

Het JIT komt graag met deze personen in contact, omdat zij zouden kunnen weten wie de bemanning was van de BUK TELAR die MH17 heeft neergehaald.

Het is niet aannemelijk dat die bemanning zelfstandig heeft besloten om naar Oost-Oekraïne te gaan. We zijn op zoek naar meer informatie over wie ze daar heen heeft gestuurd.

In de maanden voorafgaand aan 17 juli 2014 heeft de leiding van de zelfverklaarde volksrepubliek Donetsk meerdere malen om militaire steun gevraagd aan de Russische Federatie.

Dat deed zowel de zogenoemde 'premier' Aleksander Borodai, als verdachte Igor Girkin, de zogenoemde 'minister van Defensie'.

We weten uit ons onderzoek dat verdachte Girkin hierover contact had met Sergej Aksyonov, de door de Russische regering aangestelde Russische leider van de Krim. Het Oekraïense schiereiland werd in de lente van 2014 geannexeerd door de Russische Federatie. Girkin sprak op 8 juni 2014 met een medewerker van Aksyonov. In dat gesprek vraagt Girkin om militaire steun uit Rusland, waaronder goede luchtafweer met getraind personeel. Luistert u mee:

- *START VIDEO:*

Op 8 juni 2014 om 11.30.47 uur belt GIRKIN 380930721558 met 380962662006, de waarnemer van AKSYONOV:

Hello

I'm listening

Hello Igor this is Mikhail

Sergey... told me you wanted to get hold of me to share some information.

Well... I wouldn't call that sharing information.

In fact this information is widely known.

If no large-scale support arrives in the nearest time, … they will strangle us (…) Then we're done.

What we need is truly large-scale support, (…) What we get is already not sufficient.

Giving... but dribs and drabs as they do it now can't make any difference anymore.

We are outnumbered by the enemy.

If the issue of Russian support – air cover, or at least artillery support – is not dealt with, then we will not be able to hold ground here in the East, We won't hold... no way….

We need anti-tank artillery, we need tanks, we need decent ANTI-AIRCRAFT DEFENSE

Because we can't last on Manpads alone any more

All manned with trained personnel, of course, as we have no time to train them.

- *Voice Over:*

Girkin heeft haast want hij dreigt de strijd te verliezen. Hij wil degelijk luchtverdedigingsmaterieel, geen "manpads" die van de schouder worden afgevuurd. En hij wil er getraind personeel bij want er is geen tijd om deze op te leiden.

Ongeveer een kwartier na dit gesprek wordt Girkin teruggebeld door Aksyonov zelf. In dat gesprek vertelt Aksyonov dat de benodigde toestemming voor de gevraagde steun al wordt geregeld.

Ongeveer een kwartier later, om 11.46.33, wordt GIRKIN (C) 380930721558 teruggebeld door AKSYONOV (D) 380962662006:

(…)Around 10 o'clock tonight I'll get in touch with ... well, with those who have already made this decision.

There's already a person and a joint coordination center in place that are dealing with this situation ...

*I just don't **w**ant to give names over the phone*

I understand. OK, I'll be available at that time. But in general, do you understand what the situation is like?

I do understand what the situation is like, Igor. Anyway, the documents necessary for the support are already being prepared. I will deal with all this stuff tonight.

- *Voice Over:*

Aksyonov, de Russische bevelhebber in de Krim, verzekert Girkin dat de ondersteuning al geregeld wordt.

In juni en juli 2014 hebben Girkin en de zelfverklaarde leider van de volksrepubliek Donetsk Alexander Borodai veelvuldig telefonisch contact met personen in de Russische Federatie. Borodai is in die periode ook regelmatig in Moskou te vinden. Op 10 juli 2014 geven Girkin en Borodai samen een persconferentie in Donetsk. De laatste is dan net teruggekeerd uit Moskou en vertelt over dat bezoek het volgende:

Reporter: Can you please explain to us what were you doing in Moscow? Whom did you meet there?

Alexander Borodai: I was there for political consultations, which, in my opinion, were fairly successful. With respect to the people I met, I will certainly not reveal that. This secret, if you will, belongs to the area of military intelligence.

However, I consider these consultations to be very successful, and I am very much counting on the assistance of the Russian Federation in the nearest possible future

- *Voice Over:*

Over de contacten met de Russische Federatie wordt dus niet geheimzinnig gedaan. Enkele weken hiervoor had Borodai in een ander interview al verteld met wie in Moskou hij contact had. In een interview met een Russische krant noemt hij Vladislav Surkov, een hoge functionaris van de Russische overheid, een 'grote steun voor de Volksrepubliek Donetsk' en 'werkelijk onze man in het Kremlin'.

Eén dag na de persconferentie in Donetsk belt Alexander Borodai, met deze Surkov, over de militaire situatie in Oost-Oekraïne.

B: Hello?

A: Yes, Vladislav Yuryevich , go ahead.

B: Hello?

A: Hello, hello, hello? Go ahead.

B: Oh, hello, it's me.

A: Yes, I knew you.

B: So, I had a conversation with fellows back home, well, you know, the ones who are in charge of this whole military story.

A: Uh-huh?

B: And they said: "Yes, we're up to speed on everything, don't worry, we're aware, but... steps that will turn the tide – I have already spoken much about it back there.

We understand, we're preparing… But honestly, Sasha, I can't really vouch that those answers can be relied upon

because although I know all of them very well, there's no... to trust them to whether or not they're preparing something.

A: Yes, I completely understand that,

A: We've managed to hold out for a week already – it's hard, but we can hold out some more.

B: Well, yes Sasha, that's about what you'll have to try to do.

- *EINDE VIDEO*

(WILBERT PAULISSEN pakt op)

Deze conversatie van 11 juli 2014 laat zien dat er inderdaad gesproken werd over militaire steun door de 'premier' van de zelfverklaarde volksrepubliek Donetsk en een hoge regeringsfunctionaris van de Russische Federatie. De luchtafweer waar al vanaf juni 2014 om gevraagd werd, werd na 11 juli ook daadwerkelijk geleverd. Wij willen graag weten wie betrokken was bij de besluitvorming daarover in de Russische Federatie en met welke opdracht de luchtafweer naar Oekraïne werd gestuurd. Hier zullen wij straks een paar concrete vragen over stellen.

Ik ga afronden. De tragedie van MH17 verbindt nu al vele jaren vele verschillende landen. Niet alleen de vijf JIT staten, maar ook andere grieving nations, landen die eveneens slachtoffers hebben te betreuren. Ook zij zijn nog steeds vastbesloten om samen deze zoektocht naar waarheid en gerechtigheid tot een goed einde te brengen.

Vorige week waren vertegenwoordigers van justitiële autoriteiten van grieving nations bijeen in Den Haag en hebben daar hun verbondenheid uitgesproken voor de komende jaren.

Evenals Australië, België, Oekraïne en Maleisië hebben de vertegenwoordigers van Canada, Duitsland, Indonesië, Italië, Nieuw Zeeland, Roemenië, Zuid-Afrika, de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk hun vertrouwen in het Nederlandse rechtssysteem uitgesproken. Nederland koestert deze steun in de wetenschap dat een complexe internationale strafzaak als deze de komende jaren veel van ons allen blijft vragen.

Als JIT gaan wij daarnaast verder met het onderzoek. Om verder te komen doen we straks bij de persbijeenkomst de zojuist getoonde getuigenoproep. U kunt de persconferentie straks meekijken op het scherm in de ruimte hiernaast. De getuigenoproep is dus niet gericht op de vier verdachten maar op andere personen die een rol hebben gespeeld bij het neerhalen van vlucht MH17. Het gaat daarbij zowel om de bemanning van de BUK TELAR als om personen die een belangrijke schakel waren in de besluitvorming in de Russische Federatie over de militaire steun aan de rebellen in Oost-Oekraïne.

De boodschap die wij vandaag geven is dan ook tweeledig: we gaan vier verdachten vervolgen en het onderzoek gaat dóór.

De stap die we vandaag hebben gezet geeft ons de energie om door te gaan. We laten niet los.

Ik dank u voor uw aandacht.